

NAPREJ

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Fašizem ustvarja nezavedno delavstvo!

Vodstvo tržaškega odseka italijanske fašistovske stranke in poveljstvo fašistovskih čet sta odstopili in izročili vso oblast posebnemu akcijskemu odboru, ki se je v ta namen ustanovil. Ta akcijski odbor je izdal na fašiste proglas s sledečo vsebino: »Fašisti! Sprejemamo vso oblast, ki sta nam jo izročili vodstvo stranke in poveljništvo čet ter odrejamo: 1. Prostori »fascia« so do nove naredbe zaprti. 2. Četaši so mobilizirani. 3. Vsi fašisti se morajo pokoriti poveljem, ki se izdajo. — Trst, 16. junija 1922.« Kakor vidimo, postajajo fašisti od dne do dne nesramnejši. Globoko so pričeli posegati v notranjo politiko Italije, tako da je danes že javna skrivnost, da so v Italiji samo tri stranke, ki jih je treba upoštevati. So pa to socialisti, popolari in fašisti. Boj med delom in kapitalom je namreč po svetovni vojni zavzemal vedno večje dimenzije, neprestane stavke so zelo dobro vplivale na delavstvo, in skoro bi prišlo do popolne socialistične zmage, če se ne bi kapitalisti prav spretno poslužili nacionalistične mladine v svoje peklenške svrhe. Iz na-

cionalističnih demonstracij, ki so bile razumljive zaradi zmagovitega pohoda Italije iz svetovne vojne, se je kmalu porodil fašizem, in sicer kot pogubonosno orožje proti socialističnim stremljenjem. Ravno zaradi tega so fašisti pri kapitalistih zelo priljubljeni, od njih prejemajo visoke vsote za svoja vandalska gibanja in razumljivo je končno, da imajo vnete zagovornike tudi pri vladi. Bolonjski dogodki so jasno pokazali, da se čutijo fašisti gospodarije v Italiji, kar jim je pa v prvi vrsti omogočila organizirana armada, ki jo izpopolnjujejo z mrzlično naglico. Da bi pa zadobil njihov pokret še posebno trdno podlago, so se odločili organizirati delavce v svojih sindikatih. V najkrajšem času bo gotovo prišlo do meščanske vojne med fašisti in socialisti, kateri so skoro brez moči proti fašistom, ki jim odvezajo brezposelne delavce, ki se v svoji nezadovoljnosti bore sami proti sebi. Poleg tega pa jih podpira tudi kapitalistična vlada, ki si v veliki zadovoljnosti mane roke, ker ji še dolgo ne bodo štete njene ure.

Iz kakih slojev prihajajo voditelji ruskega proletariata?

(Po »Proletarcu«.)

V delavskem gibanju pogosto »zabavljajo« čez duševne delavce. Ko so se pričeli pojavljati prvi znaki notranjih sporov v socialističnem gibanju, so ekstremisti zelo radi udarjali po duševnih delavcih, ki nimajo ničesar skupnega z delavskim ljudstvom. To so seveda trdili agitatorji, ki so si vzeli za devizo: Vso moč proletariatu! Delavstvo naj samo vodi svoje stranke in svoje organizacije. To je pravilno načelo, v kolikor je izvedljivo: Če so med delavci sposobni, nadarjeni ljudje, zakaj jim ne bi brez skrbi zaupali uradov in vodstev. Na tisoče imamo inteligentnih delavcev in mnogi so v zelo visokih odgovornih pozicijah. Toda človek zna le toliko, kolikor se je učil. Delavec, ki si prične s 16. letom služiti kruh v tovarnih in rudnikih, ne more posvetiti študijam tistega časa in pažnje, kakor ljudje, ki študirajo.

Vse socialistične in komunistične stranke vodijo duševni delavci. Isto velja več ali manj o vseh drugih delavskih strankah.

V Rusiji, pravimo, vlada proletariat. Resničnejše bi se glasilo, da vladajo duševni delavci nad proletariatom za proletariat.

William Z. Foster, ki odkrito simpatizira z boljševiškim režimom v Rusiji, piše v enem svojih člankov:

»Skoro vsi bolj znani in najaktivnejši ruski voditelji od Lenina dol, izhajajo iz srednjih in višjih slojev; le malo izmed njih prihaja iz delavskih in kmečkih dru-

žin. Resnične so trditve, da prejšnje rusko revolucionarno gibanje ni nastalo v masah ruskega ljudstva, ampak so ga stvorili duševni delavci. To je do gotove mere resnično za vse dežele, toda za nobeno ne toliko, kakor za Rusijo...«

V istem članku našteva Foster bolj znane osebnosti v vodstvu sovjetskega režima. Skoro vsakdo je poznan pod dveh imenonoma. Pad carizmom so se zatekali ruski revolucionarji k psevdonomom, pod katerimi so delovali. Tako so mnogi izmed njih danes bolj poznani pod psevdonomi kakor pod svojimi pravimi imeni.

Nikolaj Lenin (V. I. Uljanov), predsednik sveta narodnih komisarjev, je vodilna oseba ruske revolucije. Rojen je bil v Simbirsku 10. aprila 1870 in je iz rodbine nižjega plemstva. Študiral je na vseučiliščih v Kazanu in Petrogradu. Njegov brat je bil leta 1887. ustreljen vsled revolucionarnega delovanja. Tudi Lenin je rojen upornik. Iz kazanske univerze je bil izključen, ker je deloval pri organiziranju dijaške demonstracije. Leta 1897. je bil pregnan v Sibirijo, kjer je bil tri leta. Rusijo je zapustil leta 1900. Potem je potoval po Evropi. V socialističnem gibanju je bil za časa bivanja v inozemstvu vedno aktiven in je kmalu postal vodja levega krila ruske socialdemokratske stranke. Leta 1903. je postalo to krilo boljševiška frakcija, kar bi se reklo po našestruija večine. Iz te frakcije je po padcu carizma nastala današnja ruska komuni-

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 1.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

stična stranka. V revoluciji leta 1905. se je Lenin povrnil v Rusijo, odkoder pa je moral kmalu pobegniti, ker je carizem potlačil bivše takratne upore. Po padcu carizma leta 1917., se je zopet vrnil v Rusijo in v časopisju je nastal velik krik, da je v službi kaizerjevega militarizma, kar naj bi potrjevalo to, da mu je nemška vlada omogočila potovanje iz Švice skozi Nemčijo v Rusijo. Od tistega časa je postal vodilna oseba ruske sovjetske republike.

Lenin je za rusko sovjetsko politiko duševna sila. V sebi ima koncentrirane izredne državniške sposobnosti. V komunistični stranki je imel v začetku težke boje in mnogokrat je bila večina proti njemu. Poznejši potek dogodkov je skoro vedno pokazal, da je imel Lenin prav in s tem je rasel njegov ugled. Prilagajanje politike sovjetske vlade faktučnim razmeram je njegovo delo. Nova ekonomska politika je njegovo delo. Foster pravi o njemu: »da je poznan vsled vedne pripravljenosti priznati svoje napake in jih popravljati.« Lenin govori več jezikov, kakor navadno vsi slovanski duševni delavci. Med masami je priljubljen in med priprostim ljudstvom postaja legendarna oseba. Tudi sovražnikov ima veliko, kar je samoposebi razumljivo.

Leon Trockij (Bronstein), vojni komisar, je za Leninom najvažnejša oseba v ruski revoluciji. V početku je bil posebno v Ameriki poznan kot prvi vodja boljševiške revolucije. V prvem svetu narodnih komisarjev je zavzemal mesto komisarja za zunanje zadeve, po brest-litovskem miru pa je dobil sedanjo pozicijo. Rojen je bil v Hersonu v Rusiji leta 1877. Vsled svojega delovanja v delavskem gibanju je bil leta 1889. obsojen na štiri leta prisilnega dela v Sibiriji. Posrečilo se mu je pobegniti preje, predno je potekla njegova kazen. V revoluciji leta 1905. je aktivno sodeloval in je bil nekaj časa predsednik petrogradskega sveta delavskih zastopnikov. Caristične oblasti so ga ponovno dobile v svoje kremplje in ga poslale v Sibirijo, odkoder pa je pobegnil. Potem je živel v Nemčiji, Avstriji, Franciji in večjih drugih deželah in nazadnje v Zedinjenih državah. Preganjali so ga sem in tam, dokler ni končno došel v to deželo. V New Yorku je imel težak boj za obstanek: živel je zelo skromno. Potem je postal urednik nekega ruskega dnevnika v New Yorku in je odpotoval v Rusijo po padcu carizma leta 1917. Trockij je dober organizator in dober govornik. Govori poleg ruskega, francoski, angleški in nemški jezik.

Gregorij Zinovjev (Radomilski), predsednik III. Internacionale, rojen v Novomirgorodu leta 1883. je iz družine srednjega razreda. Leta 1908. je bil pregnan v Sibirijo, odkoder se mu je posrečilo pobegniti v inozemstvo. Do revolucije l. 1917. je bil aktiven propagandist v

inozemstvu, po padcu carizma pa so je povrnili v Rusijo. Zinovjev je pristaš levega krila v ruski komunistični stranki. Zinovjev je največ odgovoren za taktiko komunistične Internacionale, ki je s svojimi 21. točkami napravila toliko razdora v delavskih vrstah. Tudi Zinovjev je duševni delavec in eden prvi borcev v ruskem revolucionarnem gibanju, toda ni govornik.

Buharin (Ivanovič), urednik komunističnega organa »Pravda« je tudi vplivna oseba v komunistični stranki. Rojen je bil leta 1879., študiral je na vseučilišču v Moskvi. Njegov oče je bil dvorni svetnik. Tudi Buharin se prištevava k radikalnemu krilu ruskih komunistov.

Kamenov (Rosenfeld) je predsednik moskovskega državnega sovjeta. Rojen je bil leta 1883. Študiral je na moskovskem vseučilišču. Kakor skoro vsi drugi ruski revolucionarji, je bil tudi on v prognanstvu. (Konec prih.)

Politične vesti.

+ **Varujmo se internacionalnih vezi, kakršne si predstavljajo buržujl.** Radikalno časopisje še vedno poroča na dolgo in široko o kraljici Marioli, ki je v najbližjem sorodstvu s pruskimi Hohenzollernci. Povdarjajo, da je slovela za najlepšo princezino v Evropi ter prihajajo končno srečno do zaključka, da je rumunska kraljeva rodbina v sorodu z vsemi evropskimi dinastijami. Rumunska kraljeva rodbina je tista, ki prinaša Jugoslaviji — dragocene internacionalne vezi! Poleg tega še poročajo, da se v kratkem zaroti princ Pavle, bratranec našega kralja z rumunsko princezino Ileano. Tudi od te bližnje poroke si radikali veliko obetajo. In prav imajo, zakaj za kraljevo svatbo je izdala državna blagajna več sto milijonov kron!

+ **Čudne so vesti, ki se širijo v inozemstvu.** Nemški in francoski časopisi poročajo, da je v zadnjem času pošiljal princ Jurij svojemu bratu Aleksandru dolga pisma, v katerih je povdarjal, da ima samo on pravico do prestolonasledstva. Tudi ministrskemu predsedniku Pašiču je odposlal podobna pisma, v katerih je sporočil, da se bo poslužil sile, če mu v Belgradu ne priznao njegovih pravic do prestolonasledstva. Zaraditega so oblasti v Parizu na zahtevo jugoslovanskega poslanika proglasili princa Jurija za nevarno živčno obolelega človeka ter so ga že oddale v zdravilišče. Iz Belgrada pa poročajo, da je princ Jurij zbolel najbrž zaradi ran, zadobljenih v letu 1915. Ker krožijo tozadevne vesti v inozemstvu v precej kompromitirani obliki, smo radovedni, kaj bo poreklo k temu naše zunanje ministrstvo.

+ **Na vsak način vlada neverjetna gniloba v naši državi.** V Dalmaciji stojimo takorekoč pred meščansko vojno, na Hrvaškem, kjer je kapitalistično seme najbolj bohotno pognalo svoje sadove, pa se že vrši. Pred dnevi smo že poročali o krvavem spopadu med Sokoli in med blokaši, ki je zahteval več mrtvih in ranjenih. Policija je bila prisiljena proglasiti nekakšno obsedno stanje, ki pa ga je 17. t. m. že preklicalo. Sedaj, ko so se duhovi navidezno nekoliko polegli, pa beremo v inozemskih časopisih »Apel na prosvetljene narode Evrope«. Ta apel, ki kroži v vseh mogočih jezikih po inozemskih časopisih, je podpisal »Odbor Rumunije, Banata, Timoka in Macedonije.« Apel naštevava gorostasne krivice, ki se gode prebivalstvu v Sandžaku, Bosni in Hercego-

vini, v Črni gori in Macedoniji. Apel natančno navaja nešteto požigov, ubojev, umorov in ropov. Krivci pa niso požigali domove samo poedinim osebam, temveč celim vasem. Pobili so moške in ženske, katerim so nosečim razparali trebuh ter vrgli ob zid šestmesečne plodove. Starce so nabijali na kol in počenjali še razne grozovitosti. Apel pravi, da so počenjali vse to srbski dobrovoljci v imenu »osvoboditve in ujedinjenja«. O vseh teh dogodkih so že poročali nekateri jugoslovanski časopisi, tako na primer »Hrvat« 6. t. m. Tudi pri tem apelu smo radovedni, kaj bo poreklo naše zunanje ministrstvo.

+ **Samo 1800 milijonov dajejo letno za prosveto.** Pred tedni je ustrelil vojak Bogdanović na kolodvoru v Slov. Bistrici rekruta Svetka. Ta slučaj je zelo razburil naše ljudstvo in zgodilo se je, da so o tem dogodku spregovorili naši poslanci v parlamentu. Vojni minister je odgovoril, da pride vojak Bogdanović v najkrajšem času pred vojno sodišče, poleg tega pa bodo dobili Svetkovi starši bogato odškodnino. Želeti bi bilo, da bi odgovorni krogi malo globlje posegli ter zdravili nezdrave razmere bolj temeljito. Mislimo, da bi bilo zelo umestno dati tistih 6 milijard kron, ki jih izdaja belgajska vlada za militarizem, za naše šolstvo, ki je krvavo potrebno našemu 80% analfabetskemu ljudstvu. Potem se gotovo ne bodo več ponavljali podobni žalostni dogodki, ki jih je predvsem kriva kapitalistična vzgoja.

Dnevne vesti.

V Zagorju se od pokrajinskega odbora sklicani shod ni vršil. Sodrugi, ki je imel poskrbeti prostor, plakate itd., je po nesreči zaupal prijaznosti Čobalovčev, ki so mu obljubili, da bodo vse pripravili — potem pa niso našli prostora! — Seveda, pokrajinski odbor bo že našel pota, da bo mogel govoriti. Ni še vseh nedelj konec.

Jugoslavija ima tiskovno svobodo. Kdor ne verjame, temu povemo, da je vlada ustavila izhajanje lista »Nova vas«, glasila slovenske republikanske stranke. Ni nam žal za »Novo vas« in njeno demagogijo, žal nam je samo, da imamo tako tiskovno svobodo.

Delavstvo, ne pozabi, da ti dajejo najbolj uspešno orožje v roke! Iz Belgrada poročajo, da se vrše politve v oblastne skupščine že 28. julija. Imenovanje velikih županov izide že tekom enega tedna. Sodrugi v mestih in na deželi pripravljajte se na bližajočo politve! Ne pozabite, da so politve najbolj uspešno orožje v boju proti kapitalistični gospodi. V preteklosti smo sicer videli, da gazi buržoazija tudi tiste zakone, ki jih sama sklene, če ji ne prija. Sodrugi, vi pa dokažite s tem, da se boste korporativno podali na volišče ter volili socialistično stranko, da ne dopuščate, da bi hodili po vaših telesih! To si naj bi posebno zapomnili sodrugi komunisti, ki bi ne smeli niti najmanj misliti na klerikalce, največje sovražnike delovnega ljudstva. Kar pokličite si v spomin njihove pravljice o nebesih po smrti, pa vam mora biti dovolj. Delavstvo noče nebes šele po smrti, temveč že sedaj, kar pa je nemogoče, dokler bodo najzvestejši hlanci kapitalistične gospode ravno tisti klerikalci, ki nastopajo že od pradavnih časov z dvojnimi obrazi in na ta način zelo uspešno lovijo nezavedno delavstvo na svoje limanice.

Potrjena smrtna obsodba. Najvišje sodišče je potrdilo smrtno obsodbo atentatorja Stejića, ki je poskušal svoj atentat na kralja Aleksandra. Smrtno obsodbo bodo izvršili v najkrajšem času. Zagovornik na smrt obsojenega Stejića se je

prefekto soboto odpeljal iz Beograda na Bled, kjer se sedaj mudi kralj Aleksander. Če je imela njegova intervencija kak uspeh, še ni znano.

Nesreča v bremogokopu. V Krmelju je poposrečil rudar Ivan Škarja. Plast bremoga ga je zasula; dobil je težke no-tranje poškodbe.

Deška in dekleška meščanska šola v Trzinu konča šol. l. 1921/22 v sredo dne 28. junija 1922. Ta dan priredi razstavo ročnih del v šolski telovadnici, ki se otvori ob 9. zjutraj in bo odprta celo sredo in na praznik 29. junija od 8.—18. Vstopnina prosta. V jeseni se otvorita še IV. razreda, tako da bo šola popolna. Vpisovanje za novo šol. l. bo v sredo dne 28. junija od 10.—12. in v sredo dne 13. sept. 1922 od 8.—12. — Redni pouk se prične v četrtek dne 14. sept. 1922. ob 8. — K vpisovanju prinese na novo vstopajoči učenci zadnje šolsko izpričevalo, rojstni list ali izpisek iz rojstne knjige ter spričevalo o cepljenju koz. Za obilni poset razstave prosi — ravnateljstvo.

Velika ladijska nesreča v Hamburgu. V Hamburgu so na dnevnem redu ladijske nesreče, ki zahtevajo obilo delavskih žrtev. Zadnja nesreča, ki je zahtevala okoli 15 žrtev, se je pripetila preteklo soboto 17. t. m. Ko je parnik »Alvarez«, ki so ga popravljali v ladjedelnici, zapustil pristanišče, se je prevrnil in v nekaj sekundah potopil. Vsled silnega vrtilca se je zdela pomoč skoro neizvršljiva. Vendar pa so rešili okoli 130 delavcev. Delavstvo še ni rešilo vprašanja med delom in bogastvom in tako se dogaja, da umira dnevno v velikih masah za gospode kapitaliste. To se bo godilo prav gotovo še dolgo dokler se delavstvo ne bo končno spametovalo ter se organizirano postavilo za svoje pravice.

Zagrebski velesejm. V Zagrebu so preteklo soboto otvorili velesejm, katerega so se v obilnem številu udeležili razstavljenci iz tu- in inozemstva. Najbolj je zastopana kovinska industrija, za katero pride tekstilna, usnjarska, pohištvna itd.

Drugo javno pismo g. dr. Periču, bivšemu županu, odvetniku v Ljubljani.

Ker na prvo pismo niste odgovorili, sem prisiljen pisati drugo. Nimam sicer navade pisati še enkrat tistemu, ki mi je ostal dolžan od govora na tako vprašanje: mislim si svoje. Tudi javnost si bo mislila svoje. Da vam pišem še enkrat, ima svoj vzrok v tem, da ste namesto od govora posodil svoje ime še enkrat in za še večje nesramnosti.

»Zarja« piše v 3. številu: »Bernot bi se moral veseliti, da imamo sedaj resen list, ki hoče pospeševati naše skupno stremljenje. Tega pa, kakor vidimo, noče — že ve zakaj — par stotisoč kronic je tudi nekaj.«

Pod to ste dal svoj podpis, gospod odvetnik!

Vsak čitatelj, ki me bližje ne pozna, si bo mislil, da sem podkupljen. Od vlade, seveda, in od bank, drugi itak nimajo denarja. »Fuj, Bernot.«

Če vas zagrabil pred sodiščem, boste morali rekel, da niste čital, kakor mi je to storil g. Prepeluh. Pa še tega vam ne bo treba, rekel boste morebiti, da ste mislil na poslanske dnevnice, pa boste oproščen. Zato ne smem tožiti, preveč ste oprezen.

Vendar vam bom razvezal jezik. Pri vsi svoji odvetniški učenosti ste na nekaj pozabili, da sem namreč socialist, da je socializem boj malih proti velikim in da imajo mali pri vsi svoji učenosti zadostno orožje proti intrigam: javnost. Mali vedo, da so bili Sokrat, Jezus, Hus in mnogi drugi pred sodiščem obsojeni na smrt, drugi na ječo itd., pa vendar javnost ve, da so bili nedolžni, javnost ne sodi po meščanskih sodbah, ampak po resnici.

Kaj pa je resnica glede na teh »par sto tisoč kronic«?

Vaši ljudje so razširili po Slovenskem laž, da smo dobili pri »Napreju« par stotisoč kronic, zato, da napademo g. Kocmurja. To vest so razširili tako dobro, da je prišel v naše tajništvo izobraženi, delavni, nesebični sodrug A. S. B., ki nima druge napake, nego to, da veruje tudi Kocmurju in njegovemu »socializmu« — ta je prišel in me prav resno vprašal, če je »Učitelj« aka tiskarna« res odpustila »Napreju« ves doletu, ko smo prevzeli »Napreju«. Ko sem ga razburjen pošteno zgrabil, odkod ima to podlost, mi ni hotel povedati, ker — ne mara delati sovražstva med socialisti. Mar ta podlost ne dela sovražstva? Samo jaz bi moral molčati na vse!

Javno demantiraj! Kaj mi pomaga to? Govorili bodo še naprej! Prijeti jih je treba drugače!

Molčal sem, da dobim dokaz, da vem natančno, kdo in kaj govori. Zdaž že imamo nekaj, da bomo lahko nastopili, našli obrekovalca in dokazali, da ima dr. Rezač prav.

Kot jurist veste, kaj se pravi razširjati take po podatke govornice o podkupovanju, potem pa v javnosti, v tisku takole namigavati. Govornicam vsaj razsodni ljudje ne verujejo, ko pa citajo potem še v »Zarji« o stotisočih, potem morajo verjeti, Tembolj, če se ne morem braniti pred sodiščem! Na ta način bi bilo mogoče omajati v veri še naše najboljšje sodruge, še tiste, ki poznajo naše računске knjige in ki vedo, da se stranka podkupiti ne da in da ji tega niti treba ni! Kajti mislili bodo: Kaj pomaga, če je stranka čista, če je pa njen tajnik tako umazan! V računskih namreč podkupnina zato ni vpisana, ker jo je Bernot kar sam v svoj žep vtaknil!

Na ta način je mogoče nahujskati proti meni ne le s. Kreuzerja, temveč tudi s. Eržena. Nič čudnega ni, če mi očita Cobalov blagajn, koristarstvo, nič čudnega, če nam piše s. A. Š. B. taka pisma, kakršno danes objavljamo!

Toda vendar zmagujemo! Tisti, ki me poznajo in ki se res brigajo za stranko, tisti vedo za vsak moj korak, za vsak moj dohodek in izdatek. Vedo, da nisem niti pijanec, niti babjek, niti sanjač, niti lenuh, niti komandant, niti terorist, temveč resen delavec za stranko in njene ideje, ki si ne domišlja, da je angel, ki pa tudi ne dovoli, da bi mu ljudje, kakor so vaši prijatelji, metali tako umazano blato na hrbet samo zato, da ubijejo potom tajnika stranke, ki jim ni več za dekle, kakor jim je bila!

Gospod doktor! Takih ljudi se boste morali odreči, če ne vas bom smatral — tudi za takega!

V Ljubljani, 19. junija 1922.

Zvonimir Bernot.

ZASLEPLJENOST.

Čitajte »Zarjo«! Potrebno je to, da spoznate, kaj je idejni boj. Izgleda res, kakor da je ustanovljena samo za zmerjanje »Napreja«, socialistične stranke in tistih, ki jih je ta stranka izvolila v svoje odgovorne odbore.

Izmed mnogih dopisov, ki smo jih o tem prejeli, smo objavili vsled pomanjkanja prostora le nekatere. Danes objavljamo enega, ki je proti nam, čeprav je bisan od našega dobrega prijatelja. Zatevava, naj si damo zavezati usta in zvezati roke in noge, da nas zakoljejo brez brambe. Ne boš! Bojevali se bomo! (Svetkove besede v Celju Mariborčanom).

Ta dopis naj ponatisne tudi »Zarja«. V njeno robo spada, čeprav vsi njeni pristaši skupaj nimajo toliko duha in razuma, dovtipa in doslednosti, kakor A. Š. B. Tudi ne toliko socializma! Kajti ta izjavlja, da — čeprav nezadovoljen — ostane v stranki, plačeval in delal bo zanj, proti sedanjemu vodstvu se bo pa postavil šele na novem kongresu! To imenujemo opozicijo — in jo pozdravljamo.

Danis se glasi:

Pokrajinskemu tainištvu SSJ v Ljubljani. Ze zadnji sem napisal nekaj stavkov o škodljivosti osebnih napadov proti pristašem »Zarje«. Gotov sem napisal to, kar misli ogromna večina socialističnega delavstva in sicer tudi njegovega pozhrtvovalnega dela, ki bi stal, če bi te popolnoma od afektov diktirane taktike ne bilo, z največjo odločnostjo na strani prizadevanj po utrditvi discipline v stranki. V odgovor na moje pismo je menda nastopil v »Napreju« s svojimi produkcijami dr. Oster Rezač. Ta doktor vidi sicer vse drugače nego jaz in nego je res. A zapomni naj si eno: Če pojde tako naprej, bo ta operater lahko kmalu popisal: Operacija se je posrečila, pacijent je umrl. Jaz sicer prav nič ne dvomim, da bo gospod doktor še takrat pričnan, da se mora tako operirati in da je pacijent kriv, če je umrl in ne doktor. Če pa se nam posreči pacienta le še tako daleč pri življenju ohraniti, da bo mogel priti na prihodnji strankin zbor in povedati, kaj da o tej konjederski taktiki in terapiji, misli, mislim, da se vam zanj ne bo zalivali. Jaz se sicer ne bom dal zrniti za nobeno ceno z legitimne poti, protestiram pa najodločneje proti tej taktiki, ki pomenja tudi zame izživanje.

S socialističnimi pozdravi

15. junija 1922.

A. Š. B., l. r.

Ljubljana.

Članski sestanek kral. pol. org. ljubljanske in spodnje šiške se bo vršil danes zvečer 19. t. m. ob 20. v salonu pri »Novem svetu«. Udeležba dolžnost — Odbor.

Zavod za slepe v Ljubljani priredi s svojimi gojenci v ponedeljek 19. junija ob 20. v Filharmonični dvorani javno produkcijo. Prijatelji in dobrotniki slepih, udeležite se polnoštevilo produkcije! Prepričajte se sami o lastnotvornosti in življenskih silah naših gojencev! Pokažite jim z obilnimi prispevki svoje sočutje v dejanju! Čisti dobiček je namenjen za zgradbo bodočega zavoda za slepe, ki bo njem tako željno hrepeni slepečeva duša, Fiat lux! Da, prižgite jim luč v njihovi temi, žrtvujte, kar je v vaši moči, da čimpreje postavimo slepi deci nov dom, najlepši pomnik na kraljevo porečko. Vstopnice dobite v predprodaji v tobačni trafiki v Prešernovi ulici nasproti pošte, na večer produkcije pa pri vходу v dvorano.

— »Voznik smrti«. V nedeljo, dne 18. t. m. dopoldne se je v kinu Tivoli vršila brezplačna delavska predstava »Voznik smrti«. Za predstavo je bilo opaziti veliko zanimanje, kajti razvzete so bile vse vstopnice že več dni poprej. Toda vnedeljo je ravno okrog pol 11. dop. nenaden in silen naliiv zadržal marsikoga, tako da se je predstava udeležilo le dve tretini abonentov. Nepopisno pretresljiv film »Voznik smrti« je bil v izreden pouk za vse tiste navzoče, ki so večji prijatelji alkohola kot treznosti.

III. profesorski kongres se bo vršil letos v Ljubljani in sicer 7., 8. in 9. septembra. med kongresom pa občini zbor sekcije Ljubljana

Celje.

Obrtna razstava v Celju je v popolnem razvoju. — Vse dela, vse se pripravljajo od blizu in daleč, da poseti to velepomembno razstavo, v kateri se bo bliščalo delo našega obrtništva. Ob tej priliki bodo obiskovalci zamogli videti uspehe 29-letne obrtniške organizacije, katero je prvo počelo ravno »Celjsko obrtno društvo«. V tej razstavi se bo pokazala žilavost insamozavest našega obrtništva, ki se ne ustraši ne truda, ne stroškov, da tako pokaže nupogljivo voljo v dosegajoč najvišjega cilja, ki ji je, da hoče še i nadalje obdržati dober sloves solidnosti in zmoglosti. Ključno se enkrat vse, še ne pismeno prijavljene razstavljalce, — obrtnike iz cele Slovenije, da v najkrajšem času pripravijo svoje predmete, ki jih nameravajo razstaviti, ker razstava je pripravljena za največje industrije in najmanjše obrtnike, od katerih bo vsak imel svoj dobiček. — Je pa poleg dosegljivega uspeha tudi dolžnost vsacega obrtnika, da se iste udeleži, ker je s tem obrtništvo pokaže, da še ne misli izginiti iz površja, kakor se mu prerokuje, ampak da se dviga k novemu in silnejšemu življenju, in to naj se pokaže od 12. do 22. avgusta 1922 na »Obrtni razstavi v Celju«.

Kulturni vestnik.

»Rdeči pilot«, mesečnik prevratne mladine za duhovno revolucijo je ravnokar izšel s sledečo vsebino: Pošastne vesti iz sovjetske Rusije (članek), Štefanija Ravnikar: Obcestni prekop (črtica), Tone Seliškar: Obup (pesem), Anton Podbevšek: Odlomek o umetnosti z ozirom na sodruga Ivana Cankarja (članek), Tone Seliškar: Rudnik (pesem), Štefanija Ravnikar: Zidani brlogi (črtica), Tone Seliškar: Sedmorojenčki (pesem), Anton Podbevšek: Razmorje umetnika do države (članek), Štefanija Ravnikar: Vlak (črtica), Tone Seliškar: Pohod viharne noči (pesem), Angelo Cerlvenik: V vorigah (črtica) in Tone Seliškar: Dva dimnika (pesem). »Rdeči pilot« izhaja redno 15. vsakega meseca in stane poedina številka samo 2 Din. Izhaja pod uredništvom Antona Podbevška in se naroča v upravnishtvu »Rdečega pilota«, Franciškanska ulica 5, I. nastr., Ljubljana. — Druga številka izide točno 15. julija in sicer v povečanem obsegu in z bogatejšo vsebino.

Šport.

Sportni meeting na Bledu. O priliki bivanja kraljevske dvoice na Bledu priredi Sportna Zveza na Bledu velik sportni meeting, ki bo obsegal: Kolesarsko dirko Ljubljana - Bled, 50 km, motociklistično non stop kvaliteta vožnjo na isti progi, plavalno tekmo s tekmovalcem gospodov, dam, tekmo v skokih in waterpoolo, tek okrog jezera na 6,5 km, zlet avtomobilistov na Bled in cvetlični korzo avtomobilistov, motociklistov in kolesarjev, nogometno tekmo dveh prvovrstnih moštev v Zaki. Dan se določi pravočasno, podrobnejši razpis teh tekem bo pa v Sportu, ki izide v sredo, 21. t. m. Vse one, ki se nameravajo udeležiti teh tekem, opozarjamo že danes

na meeting, ki bo imel nalogo, reprezentirati naš sport. Udeležba je mogoča vsem sportnim klubom Jugoslavije.

— Denarni trg. (Zagreb, 17. junija). Ameriški dolar velja 71.50 Din, italijanska lira 3.67 Din, 100 avstrijskih kron 0.41 Din, 100 nemških mark 23.50, 100. madžar. kron 6.50 Din, češko-lov. krona 1.37 Din.

— Žitni trg. (Zagreb, 17. junija). Kilogram pšenice stane 4—4.05 Din, kg koruze 3.25—3.35 Din, kg rži 3.25—3.38 Din, kg ječmena 3.25—3.38 Din, kg ovsu 3.05—3.10 Din, kg moke 5.82—5.95 dinara.

DOLŽNIKOM IN UPNIKOM.

Neki dolžnik nam pošilja znesek 812.50 Din in piše, kakor da bi bilo s tem vse poravnano. Pa ni, kajti stranka ne bo nikdar priznala tistih zneskov, ki jih je kdo izdal pod tujim vplivom brez sklepa odgovornega odbora, ravnotako pa tudi tistih zneskov ne, ki jih je kdo plačal v kako drugo, ne pokrajinsko blagajno.

V tem smislu je govoril že pokrajinski kongres dovolj jasno. Nihče, prav nihče, nima pravice izpreminjati kaj v tem oziru, neglede na to, da bi v rednih razmerah takih sklepov niti treba ne bilo! Pokrajinski odbor smatra za svojo dolžnost točno izvrševati take sklepe, pa najsihodo proti komurkoli. Nered v stranki je bil prav zaradi tega, ker se odbori niso držali kongresovih sklepov!

Gotovo je v prehodni dobi marsikomu težko podrediti se sklepom, posebno če je bil prej med komandanti; toda pokrajinski odbor izjavlja, da tisti, ki ne priznavajo pokrajinskega pravilnika in kongresa, nimajo ničesar iskati v naših vrstah.

Zgodilo se je, da je tožil upravo »Napreja« upnik, ki ni bil nikdar naš upnik. Nevesekdo je naročil neko blago, rekel da je za »Naprej«, za poravnavo računa se pa ni nič brigal. Tvrdba je imela tirjatev vpisano na ime »Naprej« in nas — tožila. Seveda dolga nismo priznali, pa ga tudi prihodnjič ne bomo, kajti kdor kaj posoja ali daje blago na upanje, mora vedeti, komu daje.

Če posodiš kakemu socialistu, nikar ne misli, da smeš povračilo potem tirjati od socialistične stranke! Stranka je odgovorna za vse, kar naredi kot stranka: kar pa delajo posamezniki, to je njih zadeva. Če te posameznik ogoljufa, primi njega, ne stranke! Stranka ga zaradi goljufije lahko izključi, to že, škode pa zanj ne more povrniti.

Dopisi.

Radeče pri Zidanem mostu. Na članek, ki ga je objavil »Delavski List« samostojne delavske Unije v štev. 6., 19. maja 1922, smo v našem listu »Napreju« v štev. 122., 31. maja pozvali to samostojno gospodo, da naj nam pove, kje da se je vršil v Radečah tisti shod, na katerem smo se poslužili najogabnejšega sredstva in razgrajanja in na katerem bi se bili skoro stepli z govornikom. Ker o tem shodu nismo do danes še ničesar slišali in ker bi radi poznali tudi tiste socialne demokrate, da bi se žnjimji pomenili, zato smo vprašali te samostojne delavce, naj nam povedo, kje se je ta shod vršil in kdaj se jim je tako hudo godilo. Pričakovali smo odgovora in dobili smo ga. Sedaj pa poglejte! »Delavski List« je prinesel v štev. 7., 2. junija tale odgovor: »Odgovor »Napreju« na dopis iz Radeč pri Zidanem mostu. Socialdemokrati v Radečah najbrže tudi podnevi spijo, sicer ne bi prezrli, da se je vršil sestanek S. S. D.

U. Vzdržujemo, da so socialisti skušali fa sestanek preprečiti, kar se jim pa ni posrečilo. Pisu priporočamo večkrat obisk pokopališča, da se tako navadi na pogreb soc. dem. stranke. To je odgovor, sedaj pa naj vohamo. Ali nimate korajže povedati, kje se je vršil tisti vaš sestanek, če se je res vršil? Ali nam ne marate povedati, kdo je bil tisti, ki se je hotel tepsti in s kom se je hotel tepsti? Povejte imena tistih socialistov. Z barvo na dan torej. Če nam ne poveste, potem ste se prav debelo zlagali in vam nobeden ne bo nič več verjel, in mi bomo zadovoljni, da se je vršil vaš pogreb tako tiho. Vaš list pa, ki ga pošiljate brezplačno, bo tudi kmalu izdihnil dušo, potem bo komedije konec. Mi socialni demokrati pa bomo žrtvovali za eno črno mašo, čeravno nismo navdušeni za ceremonije. — Zavedni Radečani socialisti.

Velenje. (Rudniška godba.) Pred poldrugim letom se je v našem kraju na splošno željo ustanovila rudniška godba pod vodstvom g. kapelnika Koruna. Veliko navdušenje za godbo, ki je bilo v začetku, se je kmalu poglelo, ker so starejši godbeniki uvideli, da se v Velenju godba do 50 mož ne more vzdržati. Godba je sedaj v popolnem razsulu — in tega je kriv g. Korun sam, ker je hotel obdržati na vsak način veliko število godbenikov, ne glede na njih sposobnost, dasi mora vsakdo vedeti, da bo izmed 50 učencev gotovo nekaj takšnih, ki nimajo talenta za godbo. Korun pa jih ni izključil, zato godba ni mogla napredovati. Tudi za učenje je izbiral razne brezpomembne komade, zato je imel pri vajah vedno slabo udeležbo in s tem odgnal najboljše moči. Svetovali bi g. Korunu, če še ostane kot kapelnik (?), da reducira godbo na 16 do

18 mož in uvede strogo disciplino pri vajah in poskrbi, da se ne bode igralo vsako leto samo po trikrat in še takrat zastoni, ker vsak godbenik se uči le zato, da ima kdaj korist od tega. Godba 16 do 18 mož za Velenje popolnoma zadostuje, da bi se pa z velikomestnimi godbami kosali, tega pa pri nas ne bomo dosegli; vsaj pod vodstvom g. Koruna ne. — Starejši godbenik.

Po svetu.

— Kapitalistične odredbe so že take, da je megoče umiranje sredi bogastva. V Newyorške ljudske šole pohaja nad 60 tisoč otrok, ki so tako zelo oslabei, da je njih življenje že na tehtnici. Med temi otroci je velika večina pohabljenih, tuberkuloznih in sploh takih nesrečnih otrok, katerih telesna oslabelost je posledica stradanja. O teh otrocih je rekel John J. Lyons, državni tajnik države Newyork in predsednik dobrotvorne Lige za šolske otroke, da so ti otroci »na hrani pri bedi«. John J. Lyons je izjavil sledeče pomembne besede: »Prepričan sem, da niti eden izmed vsakih 10.000 stanovnikov mesta Newyork niti ne sanja ne, da je ravno takaj v tem bogastvu in v krasnem Newyorku obsojenih na tisoče otrok počasni smrti lakote. Na tisoče otrok je prisiljenih vsako jutro vsled revščine, v kateri se nahajajo njih straši ali oskrbniki, iti brez zajtrka v šolo, kjer sedijo pri učni klopi telesno oslabejeni do poldne; včasih dobijo opoldan kako borno kosilce, velikokrat pa tudi ne. Ko pridejo zvečer domov, so vsi sestradani in komaj čakajo, da dobijo kak grizljaj, če ga sploh dobijo. V marsikateri revni delavski kočici sem videl, kako so otroci in žena štedili z beraško skromno večerjo, da je oče in mož imel več, da se je vzdržal pri moči in bil zmožen za delo, da je lahko skromno preživel svojo družino in jim skrbel za stanovanje.

UTRINEK.

Kot kaže, morajo začeti v najkrajšem času graditi v Belgradu bolnišnico, v Zagrebu blaznico in v Ljubljani ubožnico.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJSE PLAKATE IN VABILA
.. ZA SHODE IN VESELICE ..

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, .. BROŠUR ITD. ..

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Telovadne potrebščine

za člano, članice in naraščaj, kakor tudi sukno za kroj
priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno prenovo, emajliranje z ognjem in poniklanje. Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Išče se za tovarno pohišstva in patosa v Nišu strojnik, zmožen delavec

za izdelovanje desk za tla (Schiffbodenbretter), ki mora znati ostriti klinje (Schiffboden-stroja). To delo razume vsak, kdor je delal v tovarnah pohišstva pri strojih. Plača postranska stvar, nastop takoj. Ponudbe je poslati z navedbo plače na

Josip Draksler, Mislinje.

Medić, Rakovec & Zankl,

proj A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov

Centrala: Ljubljana, d. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Telefon 64. Brzjavni: MERA KL, Ljubljana. Telefon 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. „MERA KL“, Lak za pode. „MERA KL“, Linoleum lak za pode. „MERA KL“, Emajlni lak. „MERA KL“, Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Nilšerjeva ulica št. 5

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

NAKUPOVALNA ZADRUGA

R. Z. Z. O. Z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

UVOZ Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko blago, spirituose, mast, slanina, mesni izdelki. IZVOZ

Telefon 336. Brzjavni naslov: Nakupovalna Ljubljana.
Čekovni račun šte. 10.473.

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 120.201.82.

Društveni delež K 17.103.71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2,963.093.48. Delež znaša K 100.—.

Član postane lahko vsak.